

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ
«ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

ВАСИЛЬ СТЕФАНІК:
«І ВСЕ, ЩО Я ПИСАВ, МЕНІ БОЛІЛО...»

БІОБІБЛІОГРАФІЧНЕ ЕСЕ

МАРІУПОЛЬ
2021

УДК 82.09(477)
В19

В19 Василь Стефаник: «І все, що я писав, мені боліло...» [Текст] :
інформ.-бібліогр. есе / уклад. Н. В. Корабльова ; Комун. закл. культури
«Донецька обласна бібліотека для дітей». – Маріуполь, 2021. – 32 с. : фот.

У 2021 році відзначається 150-річчя від дня народження та 85-річчя дня пам'яті Василя Семеновича Стефаника, талановитого українського письменника-новатора, неперевершеного майстра соціально-психологічної новели, поета, громадського діяча та політика.

Біобібліографічне есе «Василь Стефаник: “І все, що я писав, мені боліло...”», підготовлене фахівцями Донецької обласної бібліотеки для дітей, познайомить читачів з життям та творчістю В. Стефаника.

Видання адресоване учням шкіл, вчителям, бібліотечним працівникам, всім, хто цікавиться історією української літератури.

УДК 82.09(477)

«Я робив, що міг. Перетоплював це мужицьке слово, яке мав біля себе, аж пальці мені викручувались в болю... І все, що я писав, мені боліло».

Василь Стефаник

Стефаник Василь Семенович – видатний письменник, майстер експресіоністичної новели, громадський діяч, політик, чия творчість увійшла до золотого фонду української літератури. Художні твори прозаїка вміщуються в одному томику, але вони вражають читачів своєю виключною правдивістю, справжньою оригінальністю і художньою досконалістю.

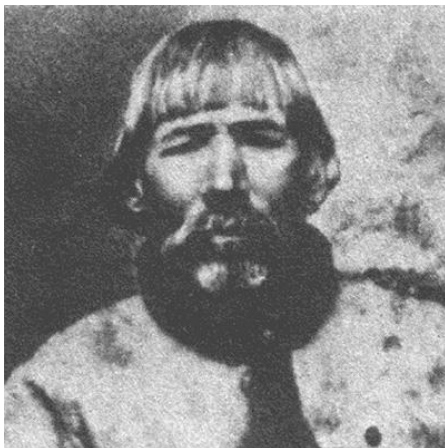
Сучасники високо цінили його твори, називаючи В. Стефаника співцем селянської душі і володарем дум селянських. Ім'я його стоїть поряд з іменами найвидатніших новелістів світу.

Василь Стефаник є однією із важливих постатей літературного, культурного та суспільно-політичного життя України.

Народився Василь Семенович Стефаник 14 травня 1871 року у селі Русів на Станіславщині (тепер – Снятинський район Івано-Франківської області), на Покутті, у родині заможного селянина Семена Стефаника, нащадка запорозьких козаків.

Стефаники вели свій родовід від запорозького козака Луки Стефаника, який після зруйнування Запорозької Січі Катериною II в 1775 році переїхав у містечко Кілія Одеської області, що в гирлі р. Дунай.

Батько письменника, Семен Лукич, одержав у 1864 році в спадок 18 моргів «доброго поля», одружився з Оксаною Кейван, виховував трьох синів та двох доньок.

Семен Стефаник, батько письменника

Хата, в якій народився В. Стефаник

Семен Стефаник був працьовитим, підприємливим і згодом збільшив свою землю до 180 моргів, на якій поруч з кількома наймитами тяжко працювала вся родина Стефаників. Василь змалечку пас овець, їздив з батьком у поле. Про його навчання дбала надзвичайно працьовита й релігійна мати. Невтомна трудівниця, вона виховувала і в дітей любов до праці.

Дитячі роки майбутнього письменника пройшли в атмосфері прадавніх традицій і звичаїв Покуття. Він пізнав таємничий світ народних пісень, казок, легенд, переказів, познайомився з селянським побутом. Від матері та старшої сестри Марії, які були йому особливо близькі, любов до яких він проніс через усе життя, навчився співати.

Семен Стефаник, який також був вїтом (як і дід письменника), мав непростий, інколи авторитарний характер. Долю старшого сина – віддати його в науку – він спланував сам, не зважаючи на думку Василя.

У своїй «Автобіографії» В. Стефаник пише, що «вже дитиною знав з розмов батьків, що має йти до школи». Початкову освіту Стефаник здобув у рідному селі в 1878–1880 рр.

Трьохлітня школа в селі Русів, де навчався Василь Стефаник

Побачивши, що дитина тягнеться до знань і має здібності до науки, батько на освіту сина грошей не шкодував, і навчання В. Стефаника продовжилось в школі у повітовому містечку Снятині (1880–1883 рр.). Письменник згадував: «Тут уже я почув велику погорду для мене і для всього селянського від учителів. Тут мене зачали бити, хоч дома мої батьки ніколи мене не били».

В 1883 році Василь Стефаник вступив до чоловічої Коломийської гімназії. Тут він (і не тільки він, за споминами Леся Мартовича та Марка Черемшини) у найвразливіший вік становлення (14–15 років) зазнав булінгу з боку педагогів, психологічного насилля.

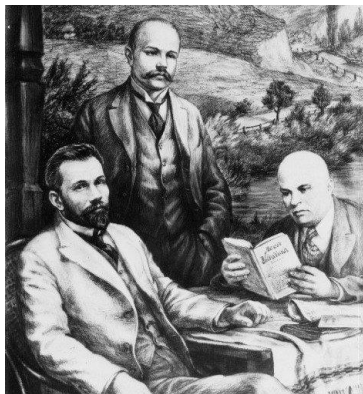
У тодішніх галицьких гімназіях часів Австро-Угорщини панувала задушлива атмосфера, насаджувалися вірнопідданські погляди, навчання проводилося німецькою та польською мовами, українська була під заборонаю.

«У великій залі першої кляси польської гімназії в Коломиї ми, селянські хлопці, зайняли послідню лавку. Якже ж учитель німецької мови сказав мені: «Idź, mudiu, świnie paść» [Йди, хаме, свині пасти], то ціла кляса зареготала, а професор натуральної історії – Вайгель бив мене тростиною по руках, тому що я не міг досягнути образка з намальованою гієною, бо образок високо причеплений, а я був ще малий. Потім цей учитель своїм прутом підоймив сорочку, яка спадала верх штанців, і показував клясі пояс мого голого тіла. Кляса ревля з утіхи...» (Стефаник В. «Автобіографія», 1920 р.).

Коломийська гімназія (поштова листівка, кінець XIX ст.)

Проте, крім болючих спогадів, польська гімназія подарувала Стефаникові друзів – Леся Мартовича, Івана Семанюка (що ввійшов у літературу під ім'ям Марка Черемшини), з якими він товаришував багато років. Юнаки пройшли жорстку школу життя. Так, вони стали тим, ким стали – відомими письменниками, кращими суспільними діячами свого краю, склали відому на Західній Україні «Покутську трійцю». Але це все буде потім...

Касіян В. «Покутська трійця – В. Стефаник, Л. Мартович, М. Черемшина» (1949 р.)

А поки вони разом беруть участь у створеному таємному гуртку, займаються самоосвітою, багато читають (в т. ч. твори Т. Г. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, П. Мирного, Марка Вовчка), вчать мови, долучаються до просвітницької діяльності на теренах українського села (організують читальні, проводять проукраїнські вечори).

В. Стефаник знайомиться з Анною Павлик (сестрою Михайла Павлика, одного із засновників Русько-Української радикальної партії) – активною учасницею жіночого руху в Галичині. Від неї він дізнається про боротьбу українців за свої права.

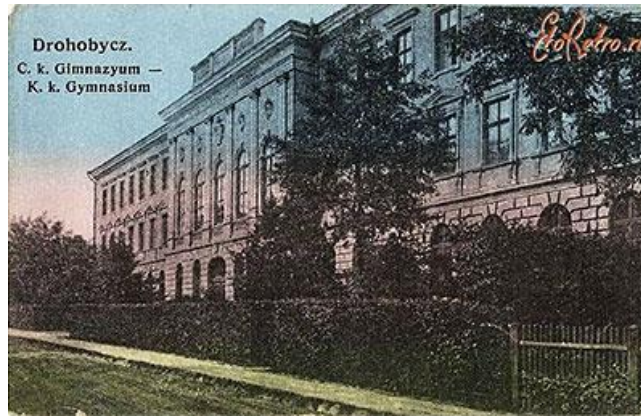
Доля подарувала майбутньому письменникові й знайомство з патріотом та громадським діячем, священником УГКЦ Кирилом Гамораком із сусіднього села Стецева, якого селяни Снятинського повіту кілька разів обирали послом (депутатом) до Галицького сейму у Львові. В домі священника часто збиралася патріотична молодь, до якої приєднувалися і члени родини К. Гаморака.

Кирило Гаморак

Стефаник-гімназист починає пробувати сили в літературі: у співавторстві з Л. Мартовичем написав два оповідання – «Нечитальник» (1888 р.) та «Лумера» (1889 р.). Часопис «Народ» в 1890 р. надрукував статтю В. Стефаника «Жолудки наших робітних людей і читальні», яка започаткувала його літературну діяльність.

Але у 1890 році В. Стефаника, разом з іншими гімназистами, було виключено з Коломийської гімназії за активну громадську діяльність. Освіту він продовжив у Дрогобицькій гімназії ім. Франца Йосифа I, де в свій час навчався Іван Франко.

Дрогобицька гімназія ім. Франца Йосипа I (поштова листівка, кінець XIX ст.)

Тут майбутній письменник знову поринув у громадсько-політичну роботу вже як член Русько-Української радикальної партії, став членом таємного гуртка молоді, особисто познайомився з Іваном Франком (з яким потім підтримував дружні зв'язки). На формування світогляду В. Стефаника в цей час значний вплив мали ідеї М. Драгоманова, І. Франка та М. Павлика.

Навесні 1892 року Стефаник склав іспит на атестат зрілості. Проте, радість від завершення навчання затьмарила сумна звістка про смерть улюбленої сестри Марії. Біль від цієї найпершої гіркої втрати у письменника відгукнеться новелою «Вечірня година».

Після закінчення Дрогобицької гімназії Василь Стефаник вступив на медичний факультет Ягеллонського університету в Кракові.

Ягеллонський університет в Кракові (поштова листівка, кінець XIX ст.)

Однак, за визнанням письменника, «з тією медициною вийшло діло без пуття».

Замість вивчення медицини В. Стефаник поринає у літературне і громадське життя Кракова. Він бере участь у діяльності студентського товариства «Академічна громада», члени якого «майже всі були драгоманівцями і належали до української радикальної партії», товаришує з Іваном Трушем, Богданом Лепким, Михайлом Бойчуком.

Портрет В. Стефаника роботи І. Труша (1896 р.)

У Кракові, який був на той час центром польського модернізму, Василь Стефаник знайомиться з новітніми європейськими мистецькими течіями, що позначилося на формуванні його як письменника. Він пильно стежить за сучасною літературою, багато читає, зближується з польськими письменниками, представниками епохи «Молодої Польщі» – зокрема, з Станіславом Пшибишевським, Владиславом Орканом, Станіславом Виспянським та іншими.

Б. Лепкий та В. Стефаник

*В. Стефаник та Вацлав Морачевський
(1890-ті рр.)*

Знайомство В. Стефаника з родиною Морачевських – лікарем Вацлавом Морачевським та його дружиною Софією Окуневською (першою в Австро-Угорській імперії жінкою-лікарем) переросло в довготривалу міцну дружбу, яка мала неабиякий вплив на літературний талант письменника.

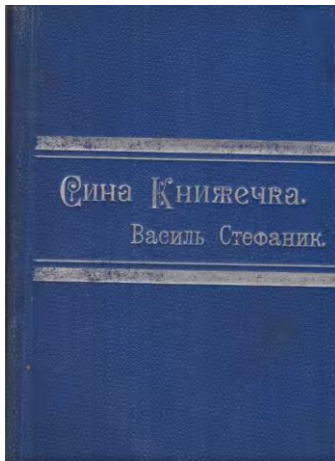
Між тим, Стефаник-студент приймає активну участь у громадському житті рідного Покуття та Галичини, розширює творчі контакти з українськими періодичними виданнями, активізує свою діяльність як публіцист. В 1893–1899 рр. у різних виданнях («Народ», «Хлібороб», «Громадський голос», «Літературно-науковий вісник») він публікує статті «Віче хлопів мазурських у Кракові», «Мазурське віче у Ржешові», «Мужики і вистава», «Польські соціалісти як реставратори Польщі od morza do morza», «Книжка за мужицький харч», «Молоді попи», «Для дітей», «Поети і інтелігенція» тощо.

Під час літніх канікул 1895 р. В. Стефаник долучився до виборів у сейм, їздив по селах як агітатор, виступав на селянських мітингах, за що його заарештували. «По дорозі до Вас мене заарештовано... Камера з ґратами і замкненими дверима робить дуже приkre враження... Світ за ґратами, а Ви на світі...» (з листа В. Стефаника до В. Морачевського, 7 серпня 1895 р.).

У 1896–1897 рр. Стефаник пише кілька поезій в прозі, намагаючись видати окремою книжкою під заголовком «З осені». Проте книжка не зацікавила видавців, і письменник знищив рукопис. Кілька поезій у прозі, що лишилися в архівах друзів, були опубліковані вже після його смерті.

1897 року у чернівецькій газеті «Праця» вийшли перші реалістичні новели Стефаника: «Виводили з села», «Лист», «Побожна», «В корчмі», «Стратився», «Сина книжечка», «Сама-саміська», які привернули увагу літературної громадськості художньою новиною, глибоким та оригінальним трактуванням тем з життя галицького села.

У тому ж 1897 році багато сил письменник віддає передвиборній боротьбі в Галичині, активно агітуючи за «мужицького посла» І. Франка на виборах до австрійського парламенту.

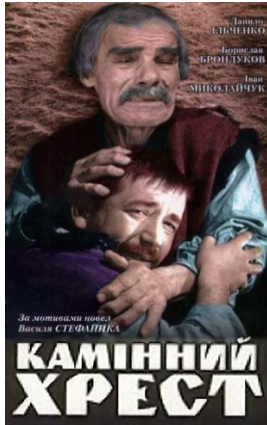

Перша збірка новел – «Сина книжечка», яка вийшла у світ 1899 р. у Чернівцях, – принесла Стефаникові загальне визнання, була зустрінута захопленими відгуками найбільших літературних авторитетів, серед яких, крім І. Франка, були Леся Українка, М. Коцюбинський, О. Кобилянська. Видання стало помітною віхою в розвитку української прози.

Автор «Синьої книжечки» звернув на себе увагу, насамперед, показом трагедії селянства, яке загнане в борги і відчай, а тому шукає виходу... Новели «Катруся» і «Новина», в яких показана жахлива бідність галицького селянства, на ґрунті якої послаблюються родинні почуття, виникають різні трагічні конфлікти, належать до найбільш вражаючих силою художньої правди творів В. Стефаника.

У 1900 р. вийшла друга збірка Стефаника – «Камінний хрест», яку також було сприйнято як визначну літературну подію. Герої письменника жили навколо нього, і він тяжко вболівав за їхні трагічні долі, особливо за мігрантів-українців, яких багато бачив на Краківському вокзалі. Своїй добрій знайомій – письменниці Ользі Кобилянській – він багато розповідав про них у своїх листах.

Новела «Камінний хрест» – це надривний плач на весь голос: галицьке село не просто прощається з родиною, котра зважилася їхати за море, в еміграцію, а голосить, як за покійними. Символічно веде себе і головний герой, Іван Дідух: він на своїй землі ставить хрест, на якому викарбовані імена його і жінки (щоб громада їх не забула). Якщо люди, які навіть витолочений пустир на горбі роблять плодоносним, які становлять силу і міць народу, змушені покинути рідну землю, то це справді трагедія цілої нації...

На в'їзді до Русіва видно один-єдиний кам'яний хрест – саме той, описаний у новелі. Його поставив перед виїздом в еміграцію прототип Івана Дідуха, Іван Споль – приятель письменника. Таких хрестів за селом було багато, але за радянської влади їх знесли, лише один не наважилися чіпати.

За мотивами новел «Камінний хрест» і «Злодій» у 1968 році найвідоміший представник «українського поетичного кіно» режисер Леонід Осика зняв на Національній кіностудії ім. О. Довженка художній фільм «Камінний хрест».

При читанні оповідань В. Стефаника складається враження, що написані вони кров'ю власного серця. Недаремно Кирило Гаморак, якому письменник присвятив новелу «Камінний хрест», зауважив: «Стефаник, так не пишіть, бо вмрете».

Активно займаючись громадсько-політичною діяльністю, публікуючи власні публіцистичні статті й художні твори, Василь Стефаник втрачає зацікавлення медициною.

До того ж, 1900 року померла мати, Оксана Стефаник. Її передчасна смерть не лише завдала невимовного болю, а й погіршила стосунки письменника з батьком (дорікав йому, що той не жалів дружину).

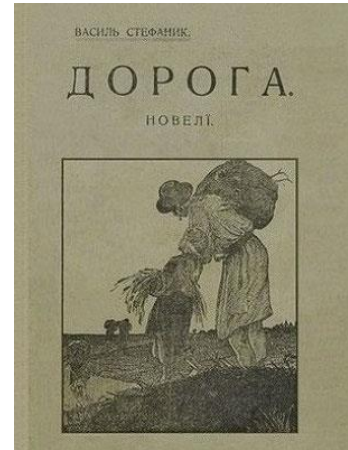
Літературні досягнення та політичні погляди нащадка не радували батька – навпаки, Семен Стефаник сердився, що витратив на нього багато грошей, а Василь так і не став лікарем. Остаточний розрив спровокувало друге одруження Семена Стефаника через півроку після смерті дружини. Василь цього одруження не сприйняв, а пояснення батька, що велике господарство потребує рук господині – не розумів. Натомість Семен Стефаник припинив сплачувати синові навчання й проживання у Кракові.

В 1900 році Василь Стефаник остаточно покинув університет і Краків.

Після повернення з Кракова В. Стефаник до 1903 року жив у приятелів у різних містах і містечках: Городку, Львові, Тернополі... Найдовше – у брата Юрія в Русові, де умеблював одну кімнатку.

В 1901 році вийшла в світ третя збірка новел Василя Стефаника – «Дорога», яку громадськість зустріла з неменшим захопленням. Це видання – новий крок у розвитку провідних ідейно-художніх принципів письменника, в ній переважають новели безсюжетні, лірично-емоційного плану («Давнина», «Вістуни», «Май», «Сон», «Озимина», «Злодій», «Палій», «Кленові листки», «Похорон»).

У перших роках ХХ століття В. Стефаник став вже відомим письменником, написав близько третини своїх новел, багато його творів було перекладено польською, німецькою, чеською, російською, італійською та іншими мовами.

Важливою подією у житті Василя Семеновича стала подорож 1903 року до Полтави на відкриття пам'ятника Іванові Котляревському. Крім Полтави, письменник відвідав також Київ, Житомир та Канів, зустрівся з Миколою Лисенком, Лесею Українкою, Оленою Пчілкою, Михайлом Коцюбинським, Христиною Алчевською, Михайлом Старицьким, Панасом Мирним, Борисом Грінченком, Володимиром Самійленком, Гнатом Хоткевичем, Миколою Вороним, Іваном Стешенком та іншими, які привітали його як одного з видатних діячів української літератури.

Велике враження справило на письменника відвідання могили Тараса Шевченка у Каневі. «Я сьогодні з Іваном Стешенком побував цілий день на могилі Шевченка. Дніпер долом пливе в Чорне море, за Дніпром Лівобережна Україна розклалася лісами і степами, а там лани і мля синя аж геть у Московщину. Оце і місце, звідки я поклонився цілій Україні» (з листа Василя Стефаника до Ольги Гаморак, 21.11.1903).

Смерть матері, виснажлива літературна праця зумовили хворобу письменника. Він жив самотником, майже ні з ким не контактуючи. Винятком була родина священика Кирила Гаморака, з якою доля тісно пов'яже Василя Стефаника.

Письменник палко закохався у Євгенію Калитовську, старшу доньку Кирила Гаморака. Почуття були взаємними, проте вона була заміжня, мала чоловіка-священника і двох дітей, тож бути їм разом не судилося...

Євгенія Калитовська

Ольга Гаморак

Рідна сестра Євгенії – Ольга Гаморак, з якою В. Стефаник був знайомий ще з часів навчання у Дрогобичі, давно і майже безнадійно кохала його. Тож 26 січня 1904 року у Львові, у Соборі Святого Юра, Василь Стефаник одружився з Ольгою. Шлюбними батьками на їхньому весіллі були Іван Франко і Северин Данилович.

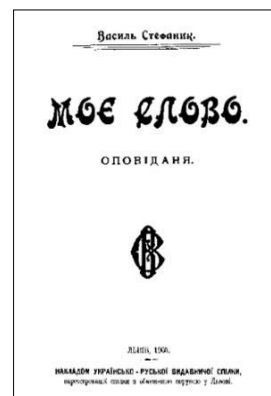
Молоде подружжя поселилось у Стецеві, де було велике господарство Кирила Гаморака, від якогось часу запущене (тесть Стефаника через утрату дружини, а згодом і трьох синів та зятя Івана Плешкана, не мав ні бажання, ні сил займатися тим газдівством).

В. Стефаник поринув у домашнє господарство й невдовзі поставив його на ноги.

Тим часом, 1905 року у Львові виходить четверта збірка оповідань письменника – «Моє слово», скомпонована, в основному, з творів попередніх збірок. У ній уперше була надрукована новела «Суд», яка і завершує перший період творчості Стефаника. На 10 років Василь Стефаник замовкає як літератор.

Один за одним народжуються сини: Семен, Кирило, Юрій. Письменник повертається до свого звичного активного темпу життя і занурюється в громадську діяльність. В. Стефаник дуже швидко став «своїм» серед селян. Його поважали і любили, з ним радилися, йому скаржилися.

В травні 1907 р. проходили вибори до Австрійського парламенту. Серед інших кандидатів по «курії більшої посілості» від радикальної партії балотувався Василь Стефаник. Він був обраний послом (депутатом) до Австрійського парламенту від Галичини і був ним до кінця існування Австро-Угорської імперії (1918 р.).

«Він став душею вічевого руху, – писав В. Косташук, – незмінним агітатором і володарем селянських дум. Слухаючи його, народ хвилювався, вогнем палав або, як дитина, плакав від зворушення. Промови Стефаника були короткі. Простими, сильними словами він малював перед слухачами образи з важкого селянського життя, відгадував найпотаємніші думки селян, вбирав їх у слова і надавав їм права громадянства. Картав і ганьбив мужицькі слабості, підносив добрі сторони, закликав до єдності і боротьби».

Батько письменника, Семен, спостерігаючи за змінами в житті сина, покликав його до Русова, виділів 18 моргів поля та обіцяв допомогти з будівництвом власної хати.

Василь Стефаник повернувся до рідного села. «13 березня 1910 р. Стефаник з дружиною і трьома синами переїжджає до свого рідного Русова, з великим завзяттям будує свій «палац», 4-х кімнатний великий дім з бляшаним дахом на дубових підвалинах, і восени переходить до своєї хати, на своє господарство. Там проживе він ціле життя» (з передмови Ю. Гаморака до кн. «Василь Стефаник. «Твори». – Львів: Українське видавництво, 1942).

Уся громадсько-культурна діяльність Василя Стефаника була спрямована на піднесення самосвідомості земляків, відчуття кровної спорідненості їх з усім українським народом. 26 травня 1908 року письменник виступив в райхсраті проти свавілля цензури в Галичині. У віденському парламенті В. Стефаник підтримував волелюбні прагнення народів, що входили до складу Австро-Угорщини (зокрема, виступив проти анексії австрійським урядом Боснії та Герцеговини). 1909 року взяв участь у з'їзді УРП у Тернополі. 1911 року його знов обрали депутатом до Австрійського парламенту.

Важким для письменника став 1914 рік: у лютому після десяти років спільного життя померла дружина Василя Стефаника, його «найліпший приятель», Ольга Стефаник (Гаморак). Вести господарство та доглядати за малолітніми синами Стефаника приходить третя сестра з родини Гамораків – Олена Плешкан, вдова священника Івана Плешкана, приятеля В. Стефаника з часів навчання у Коломийській гімназії.

Олена Плешкан

Попри особисту трагедію, громадську активність В. Стефаник не припинив. На загальних зборах філії «Просвіти» у Снятині його обрали членом ювілейного комітету по відзначенню 100-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка.

В. Стефаник виступав з палкими промовами на мітингу, присвяченому відкриттю пам'ятника поетові у Коломиї, на висипаних Шевченківських могилах у Вовчківцях, Балинцях та інших селах Покуття, говорив про геніальність Т. Шевченка, його роль у врятуванні української нації: «...Шевченкові твори є найбільшим пам'ятником, який може цілий нарід, хоть би вмер, по собі лишити».

Першу світову війну письменник зустрів у рідному селі, але через постійні переслідування й підозри у шпигунстві на користь російської сторони був змушений перебратися до Відня. У березні 1915 року за фальшивим доносом Стефаника було заарештовано, проте завдяки клопотанням Марка Черемшини невдовзі звільнено.

У пору імперіалістичної війни і великих соціальних потрясінь, розпаду Австро-Угорської та Російської імперій і становлення радянської влади Стефаник знову береться за перо новеліста. Почався другий період його творчості, не такий інтенсивний, як перший, але з чималими здобутками.

Згодом Василь Семенович повернувся до Русова, займався сільським господарством та вихованням синів, а вільний час присвячував письменству.

В той же час він стежив за наростанням національно-визвольного руху в Україні, покладав великі сподівання на розбудову української державності. Піднесено зустрів Василь Стефаник проголошення 13 листопада 1918 р. Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР), вбачаючи в тому державницькому акті святе прагнення Галичини до свободи й незалежності, до створення державності та злуки з народом Східної України. Як впливовий політик, досвідчений дипломат і знаний письменник, авторитет у новій українській владі він мав неабиякий!

Василь Стефаник щиро вітав Універсал Директорії Української Народної Республіки (УНР) про злуку УНР та ЗУНР 22 січня 1919 року. В складі офіційної делегації Західно-Української Народної Республіки, очоленої віце-президентом Національної Ради ЗУНР Левком Бачинським, письменник відвідав Наддніпрянську Україну (Харків і Київ).

В. Стефаник встановив зв'язки з діячами науки й культури, які посприяли виданню його творів: з 1919 року книжки письменника видаються в Харкові та Києві.

Окупація Західної України польськими військами, упадок української державності стали для нього невимовним ударом.

Василь Стефаник з братом і синами. Сидять (зліва): Василь Стефаник, Семен Стефаник — син. Стоять: Юрій Стефаник — син і Лука Стефаник — рідний брат Василя Стефаника

Проте, в цих умовах зростала нова творчість Стефаника та його нова політична діяльність. «Я став головою філії «Сільського господаря», головою філії «Просвіти», головою повітової управи радикальної партії і ще більше голов було в мене на шиї», – напише він згодом в автобіографічній новелі «Слава Йсу».

У перші повоєнні роки померли двоє братів Василя Стефаника (Володимир і Юрій) та батько; з великої колись родини Стефаників у Василя залишився лише молодший брат Лука. Оразу після смерті батька письменник написав новелу «Земля» з присвятою його пам'яті... Сліпа любов батька до землі тут набула зовсім іншого забарвлення; син намагається зрозуміти її.

В 1926 році у Львові вишла нова книжка В. Стефаника «Земля», до якої увійшли 23 новели і кілька автобіографічних споминів, написаних під час Першої світової війни та в повоєнний час.

Мотиви війни, братовбивства, втрати членів родини, руйнації, голоду, відриву селян від основи їхнього життя – землі, є визначальними для новел «Вона – земля», «Марія», «Пістунка», «Сини» та інших. Ці твори, написані після довготривалої паузи, відкрили новий невичерпний запас художнього арсеналу письменника.

Відрадою для В. Стефаника були звістки з Харкова, Канади, де публікувалися його твори, з Праги, де вони перекладалися чеською мовою. Письменник пильно стежив за подіями в підрадянській Україні, відсилав до радянських журналів («Вапліте», «Червоний шлях», «Плуг») свої нові твори. У 1927–1933 рр. Стефаник опублікував ще понад десять новел.

Громадськість Львова, Києва в 1926–1927 рр. відзначає 30-річчя літературної діяльності Стефаника, видаються збірки його творів.

У січні 1930 року Василеві Стефанику паралізувало всю праву частину тіла і з того часу він був назавжди викреслений з активного життя. Свої автобіографічні новели, белетризовані спогади він диктує синові Юрію.

Останні роки Василеві Стефанику було важко пересуватися, проте він намагався рухатися, і бути активним. У цей час відчутно погіршується матеріальне становище письменника. Його сім'я бідує, Стефаник залазить у борги: підрастають сини, доводиться думати про їх освіту.

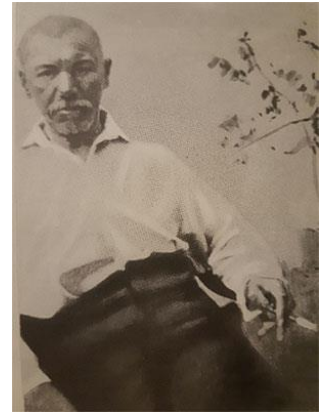

Дізнавшись про цю ситуацію, митрополит Андрей Шептицький надав письменникові в 1932 році пенсію від Української греко-католицької церкви. В. Стефаник попросив касира видати призначену суму дрібними монетами. З великою торбиною мідяків письменник вийшов на майдан і роздав милостиню жебракам з проханням помолитися за убієнних голодом українців...

Митрополит Андрей Шептицький

В 1933 р. у Львові виходить ювілейне видання «Твори», де зібрана решта літературного доробку В. Стефаника, друкованого по журналах. До того ж, Стефаник залишив величезне листування, яке має не менше літературного значення, ніж новели («Моя література, – писав він, – в моїх листах»).

Син письменника, Юрій Стефаник, згадував: «...Останні місяці його життя – це один безмежний ланцюг страждань. В хаті всидіти і тоді він не міг. Наказував одягати себе в старий зношений плащ, повільним кроком з палицею йшов до клуні і там сідав на свою лавочку.

Ще пізньої осені 1936 р. часто сидів на лавочці і простудився. Прийшло запалення легень і агонія...». 7 грудня 1936 р. Василя Стефаника не стало...

Урочистий похорон письменника виявився настільки великим, що за всю свою історію Русів нічого схожого не бачив. Тисячі селян із навколишніх сіл і міст, численні делегації городян – від видавництв, товариств, установ – проводжали великого письменника в останню путь, а галицькі часописи наввипередки друкували некрологи.

Похорон В. Стефаника

За заповітом, митця поховали в рідному селі, поруч з могилою матері.

Могила Василя Стефаника

Родинне поховання Стефаників (с. Русів)

Сини Василя Стефаника Семен і Юрій здобули вищу освіту у Львівському університеті, Кирило – гімназійну в Коломиї. Батько прищеплював їм велику людяність, глибоке почуття національної гідності. Сини з дитинства перейнялися переконаннями батька і вирости справжніми українцями.

Правнуки письменника й донині приїздять до прадідівської оселі, підтримують її, доглядають за сімейним садом.

До 150-річчя з дня народження В. Стефаника в Івано-Франківську вийшло останнє найповніше зібрання творів у трьох томах (у чотирьох книгах), підготовлене науковцями Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, яке охоплює не лише всі новели, оповідання, нариси, образки поезії в прозі, епістолярій та публіцистику, а й першодруки прижиттєво виданих збірок прози Василя Стефаника, звірені з оригінальними рукописами, і переклади його творів іншими мовами світу.

Соціальне тло новел Василя Стефаника сьогодні, звісно, видозмінилося та ключові проблеми, як і півтора століття тому, залишилися. Багато українців, шукаючи кращої «землі» за кордоном, не усвідомлюють загроз, які руйнують коріння нації, навіки розривають духовний зв'язок зі своїм народом і Батьківщиною...

Увічнення пам'яті Василя Стефаника

- 18 травня 1941 року в будинку письменника в селі Русів відкрито літературно-меморіальний музей В. Стефаника (першим директором музею став середній син письменника – Кирило Васильович Стефаник).

- У 1996 році до 125-річчя від дня народження письменника Укрпошта випустила поштову марку з портретом Василя Стефаника.

- У 2021 році до 150-річчя від дня народження письменника Укрпошта випустила конверт та поштову марку з портретом Василя Стефаника.

- Івано-Франківська обласна державна адміністрація у 1998 році заснувала Премію імені Василя Стефаника в галузі літератури, мистецтва, архітектури та журналістики – найвищу в Івано-Франківській області відзнаку, яку присуджує місцевим авторам. Премією відзначають твори літератури, мистецтва, архітектури та журналістики, які «є духовними набутками українського народу, утверджують високі гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість та самобутність, спрямовані на державотворення і демократизацію українського суспільства».

- До 150-річчя від дня народження В. Стефаника Національний банк України у травні 2021 р. випустив в обіг монету номіналом 2 грн. з портретом письменника та зображенням самотньої фігури людини, яка зібралася в далеку путь-еміграцію, стилізованих птахів, кам'яного хреста в обрамленні колосків.

- Ім'я Василя Стефаника носять: Національна наукова бібліотека України (м. Львів), публічна бібліотека-філія (Святошинський район, м. Київ), Прикарпатський національний університет (м. Івано-Франківськ), ліцей № 1 ім. В. Стефаника (м. Коломия), ліцей ім. Василя Стефаника (м. Снятин), СЗШ № 22 (м. Львів), вулиці у Заліщиках, Львові, Тернополі, Коломії, Стрию, Снятині.

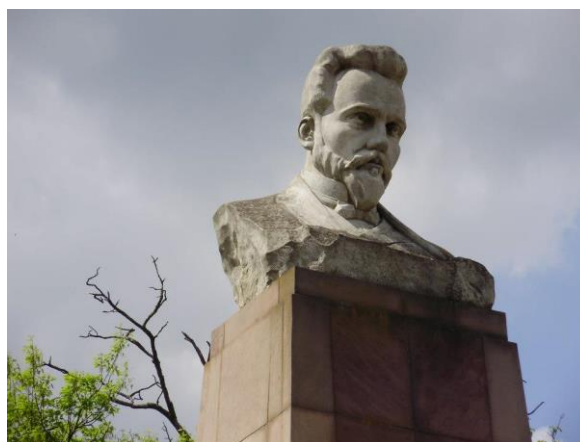
- Василеві Стефанику споруджено багато пам'ятників.

у Львові на вулиці Стефаника перед входом до Національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника (1971 р., скульптор Володимир Сколоздра

в Івано-Франківську на подвір'ї Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (1995 р., скульптор Еммануїл Мисько)

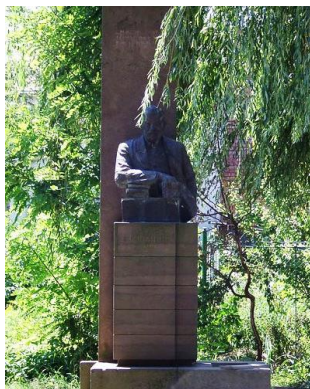
у селі Русів (1971 р., скульптор Володимир Сколоздра)

у м. Дрогобич (1986 р., скульптор Еммануїл Мисько)

у м. Едмонтон (Канада, 1971 р., скульптор Володимир Сколоздра);

у м. Снятин (1971 р.)

у селі Ясенові Бродівського району на Львівщині

- Меморіальні дошки на честь письменника встановлено на будівлях колишніх Коломийської та Дрогобицької гімназії, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, будинку культури с. Розношинці (Тернопільська область), будинку № 3 по вул. патріарха Йосифа Сліпого (м. Тернопіль).

філологічний факультет Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка

- Портрети В. Стефаника написали художники: І. Труш (1896 р.), М. Жук, В. Касіян (1926 р.), П. Обаль (1927 р.), Ф. Константинов (1946 р.), Р. Турин (1948 р.), І. Кисіль (1949 р.), Г. Гарас, О. Кравченко, Д. Периколян, П. Сахро, М. Фіголь (1971 р.), Г. Сергєєв (1983 р.), М. Попович (1985 р.) та інші.
- Ілюстраторами новел Василя Стефаника були: І. Їжакевич, В. Касіян, О. Кульчицька, В. Бунов, Ю. Віктюк, Є. Голяковський, Ф. Коновалюк, Ф. Константинов, Д. Лазаренко, Я. Оленюк, Д. Периколян, М. Попович, Г. Смольський, В. Форостецький, Г. Якутович, І. Литвин.
- Про письменника знято документальні фільми: «Василь Стефаник» (1971 р., режисер Катерина Самофалова) та «Дорога. Василь Стефаник» (2018 р., фільм з циклу «Гра Долі», студія «ВІАТЕЛ», режисер Василь Вітер).

Радимо почитати
Твори Василя Стефаника

Стефаник, Василь Семенович. Вечірня година [Текст]: новели / В. С. Стефаник ; худож. В. Ю. Скакандій ; [вступ. ст. В. М. Лесина]. – Ужгород : Карпати, 1987. – 141 с. : іл., портр. – (Серія «Шкільна бібліотека»).

Стефаник, Василь Семенович. Вибрані твори [Текст] : [угор. та укр. мовами] / В. С. Стефаник ; [упоряд., пер. Л. Балла]. – Ужгород : Карпати, 2010. – 271 с.

Стефаник, Василь Семенович. Зібрання творів [Текст] : у 3 т., у 4-х кн. / В. С. Стефаник ; редкол.: С. Хороб [та ін.]. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2020.

Т. 1, кн. 1 : Твори [Текст] / упоряд. Р. В. Піхманця ; прим., пояснення слів та післямова Р. В. Піхманця. – 676 с. : фот.

Т. 1, кн. 2 : Листи [Текст] / упоряд. Є. Барана ; прим, післямова Є. Барана. – 600 с. : фот.

Т. 2 : Твори Василя Стефаника іноземними мовами [Текст] / упоряд. С. Хороба. – 680 с. : фот.

Т. 3 : Зібрання творів [у 6 кн.] [Текст] : [репр. прижитт. вид. В. Стефаника, у футлярі].

Стефаник, Василь Семенович. І чого ти, серце моє... [Текст] : вибране / В. С. Стефаник. – Київ : Академія, 2015. – 272 с.

Стефаник, Василь Семенович. Камінний хрест [Текст] / В. С. Стефаник ; післямова і комент. Р. В. Піхманця ; худож.-оформлювач Ю. Ю. Романіка. – Харків : Фоліо, 2013. – 571 с. – (Серія «Шкільна бібліотека української та світової літератури»).

Стефаник, Василь Семенович. Катруся [Текст] : вибрані твори / В. С. Стефаник. – Київ : Дніпро, 1975. – 86 с.

Стефаник, Василь Семенович. Кленові листки [Текст] : оповідання / В. С. Стефаник ; передм. М. Нечиталюка ; худож. Г. Якутович. – Київ : Дніпро, 1987. – 237 с. : іл., портр. – (Серія «Бібліотека української класики «Дніпро»).

Стефаник, Василь Семенович. Моє слово [Текст] : новели та оповідання / В. С. Стефаник. – Львів : Каменяр, 1971. – 95 с. : іл.

Стефаник, Василь Семенович. Новели [Текст] / В. С. Стефаник. – Ужгород : Карпати, 1977. – 175 с.

Стефаник, Василь Семенович. Новели [Текст] / В. С. Стефаник. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. – 304 с. – (Серія «Перлини української класики»).

Стефаник, Василь Семенович. Твори [Текст] / В. С. Стефаник ; передм. В. Лесина. – Київ : Дніпро, 1984. – 173 с.

Про життя та творчість Василя Стефаника

Книги

Василь Стефаник: життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях [Текст] : альбом / авт.-упоряд. та авт. передм. Ф. П. Погребенник. – Київ : Рад. школа, 1987. – 144 с. : фот.

Василь Стефаник у дослідженнях та спогадах [Текст] / упоряд. С. Хороб. – Івано-Франківськ : Місто-НВ, 2021. – 476 с.

Василь Стефаник у критиці та спогадах [Текст] : статті, висловлювання, мемуари / упоряд. Ф. П. Погребенник. – Київ : Дніпро, 1970. – 483 с. : фот.

Гнідан, Олена Дмитрівна. Василь Стефаник: життя і творчість [Текст] : посіб. для вчителя / О. Д. Гнідан. – Київ : Рад. школа, 1991. – 222 с.

Горак, Роман Дмитрович. Василь Стефаник: біографія [Текст] / Р. Д. Горак. – Львів : Апріорі, 2020. – 368 с.

Горак, Роман Дмитрович. Кров на чорній ріллі [Текст] : есе-біографія Василя Стефаника / Р. Д. Горак. – Київ : Академія, 2010. – 608 с.

Гоян, Ярема Петрович. Воскресіння Сонця [Текст] : есе / Я. П. Гоян ; іл. В. І. Касіяна. – Київ : Веселка, 2016. – 319 с. : іл.

Гоян, Ярема Петрович. Дорога [Текст]: літ. портр. В. Стефаника / Я. П. Гоян. – Київ : Веселка, 2005. – 70 с.

Єрмак, Валентина Василівна. Творча історія поезій у прозі Василя Стефаника [Текст] / В. В. Єрмак. – Київ: Наук. думка, 2016. – 147 с.

Косташук, Василь Андрійович. Володар дум селянських [Текст] : [про В. Стефаника] / В. А. Косташук ; передм. В. Паливоди. – 2-е вид., доп. – Ужгород : Карпати, 1968. – 190 с. : іл. : портр.

Лесин, Василь Максимович. Василь Стефаник [Текст] : нарис життя і творчості / В. М. Лесин. – Київ : Дніпро, 1981. – 150 с. – (Серія «Літературні портрети»).

Піхманець, Роман Володимирович. Із покутської книги буття. Засади творчого мислення Василя Стефаника, Марка Черемшини і Леся Мартовича [Текст] / Р. В. Піхманець. – Київ : Темпора, 2012. – 580 с.

Піхманець, Роман Володимирович. «У своїм царстві...» [Текст] : [про В. Стефаника] / Р. В. Піхманець. – Снятин : ПрутПринт, 2010. – 250 с.

Погребенник, Федір Петрович. Василь Стефаник і родина Кирила Гаморака [Текст] : літ.-док. дослідження з публікацією листів / Ф. П. Погребенник. – Снятин : ПрутПринт, 2000. – 56 с. : фот.

Погребенник, Федір Петрович. Василь Стефаник у слов'янських літературах [Текст] / Ф. П. Погребенник. – Київ : Наукова думка, 1976. – 293 с.

Погребенник, Федір Петрович. Сторінки життя і творчості В. Стефаника [Текст] / Ф. П. Погребенник. – Київ : Дніпро, 1980. – 350 с.

Процюк, Степан Васильович. Степан Процюк про Василя Стефаника, Карла-Густава Юнга, Володимира Винниченка, Архипа Тесленка, Ніку Турбіну [Текст] / С. В. Процюк. – Київ : Грані-Т, 2008. – 96 с. : іл. – (Серія «Життя видатних дітей»).

Процюк, Степан Васильович. Троянда ритуального болю [Текст] : роман про Василя Стефаника / С. В. Процюк. – Київ : Академія, 2010. – 184 с. – (Серія «Автографи часу»).

Стефаник, Кирило Васильович. Літературно-меморіальний музей В. С. Стефаника [Текст] / К. В. Стефаник, Б. П. Галюк. – Ужгород : Карпати, 1981. – 46 с. : фот.

Стефаник, Юрій Васильович. Роздуми про батька [Текст] : ст. про В. Стефаника / Ю. В. Стефаник ; упоряд., вступ. ст., комент. Ф. Погребенника ; [ред. В. Погребенник]. – Київ : Криниця, 1999. – 223 с. : фот.

Статті

Вавжонек, Міхал. Василь Стефаник як представник галицьких радикалів [Текст] / М. Вавжонек // Український історичний журнал. – 2014. – № 5 (518) (верес.–жовт.). – С. 49–60.

Вергеліс, Олег. Стефаник, століття: 1916-го, майже сто років тому, Василь Стефаник написав новелу «Марія» з посвятою Іванові Франкові [Текст] / О. Вергеліс // Дзеркало тижня. – 2017. – 17 черв. (№ 23). – С. 14.

Голик, О. Сповідь наболілої душі [Текст] : урок української літератури, 10 клас / О. Голик // Українська мова й література в сучасній школі. – 2012. – № 7–8. – С. 34–36.

Доброчасєва, Дарія. Гамораки [Текст] / Д. Доброчасєва, О. Рибалко // Краєзнавство. – 1994. – № 1–2. – С. 69–78.

Дотик словом: листи Василя Стефаника до Ольги Кобилянської [Текст] // Шкільна бібліотека. – 2011. – № 4. – С. 18–19.

Кіраль, Сидір. Міжнародний конгрес «Василь Стефаник і світова культура» в трьох новелах [Текст] / С. Кіраль // Літературна Україна. – 2021. – 22 трав. (№ 10). – С. 6–7.

Кіраль, Сидір. Тектонічний злам у гуманітаристиці, або Три новелі-панелі про роботу Міжнародного конгресу «Василь Стефаник і світова культура» в Русові на Покутті та в Івано-Франківську (14–15 травня 2021 р.) [Текст] / С. Кіраль // Літературна Україна. – 2021. – 3 черв. (№ 11). – С. 6–7.

Клічак, Василь. Стефаник [Текст] : поема / В. Клічак // Укр. літ. газета. – 2021. – 21 трав. (№ 10). – С. 13.

Костенко, Тетяна. Василь Стефаник: листи до Шептицького [Текст] / Т. Костенко // Літературна Україна. – 2021. – 08 трав. (№ 9). – С. 1, 3.

Костенко, Тетяна. Столітнє гніздо Стефаника. Білі сторінки і знакові постаті у житті видатного письменника [Текст] / Т. Костенко // Дзеркало тижня. – 2010. – 16 лип. (№ 27).

Лукань, Володимир Григорович. Василь Стефаник в образотворчому мистецтві [Текст] / В. Г. Лукань // Українознавчі студії. – 2012–2013. – № 13–14. – С. 260–267.

Лукань, Володимир Григорович. Образотворча Стефаникіана [Текст] / В. Г. Лукань // Краєзнавець Прикарпаття. – 2011. – № 17. – С. 23–27.

Межва, Леся. «Списував. Кутив. Обманював учителів. Їв у п'ятницю жирне» [Текст] : [В. Стефаник і Л. Мартович] / Л. Межва // Газета по-українськи. – 2016. – 12 лют (№ 13). – С. 26.

Мельничук, Б. У саяві русівського генія: Василь Стефаник і розвиток новелістики на покутських теренах: життя і слово [Текст] / Б. Мельничук // Дзвін. – 2012. – № 9. – С. 120–128.

Погребенник, Федір Петрович. Шевченко і Стефаник [Текст] / Ф. П. Погребенник // Освіта. – 1994. – 09–16 берез.

Соляр, Ігор Ярославович. Стефаник Василь Семенович [Текст] / І. Я. Соляр // Енциклопедія історії України : у 10 т. Т. 9 / редкол.: В. А. Смолій [та ін.] ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2012. – С. 852.

Стефаник Василь Семенович [Текст] // Шевченківська енциклопедія : у 6 т. Т. 5 / голов. ред. М. Г. Жулинський. – Київ, 2015. – С. 948–950.

Стефаник, Юрій. Трагедія і тріумф роду Стефаників [Текст] / Ю. Стефаник // Сучасність. – 1971. – № 6.

Стражник, Людмила. Уклонилися землі Василя Стефаника: цикл святкувань 150-річного ювілею письменника-новеліста завершився в його рідному селі Русові [Текст] / Л. Стражник // Голос України. – 2021. – 22 трав. (№ 94). – С. 10.

Тарасюк, Ірина. Народні уявлення про смерть у світоглядній традиції українців Покуття: на матеріалі творів Василя Стефаника та Леся Мартовича [Текст] / І. Тарасюк // Народознавчі зошити. – 2020. – № 2. – С. 378–384.

Хмилюк, Майя. Василь Стефаник і Василь Касіян: діалог митців [Текст] / М. Хмилюк // Шевченко. Франко. Стефаник : матеріали Міжнар. наук. конф. – Івано-Франківськ, 2002. – С. 473–480.

Шевцова, Світлана. Українець, якого треба пам'ятати [Текст] : до 150-річчя від дня народження В. Стефаника / С. Шевцова // Паросток. – 2021. – № 3. – С. 57–62.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Без купюр та ідеологічних штампів. Степан ХОРОБ: Нам було принципово важливо повернути для нинішнього читача справжнього Василя Стефаника [Електрон. ресурс] : [бесіда з головою редкол. «Зібрання творів Василя Стефаника», д-ром філолог. наук, проф., зав. каф. укр. літ. ПНУ ім. В. Стефаника С. Хоробом] / [бесіду вів С. Отаман] // Галичина: інтернет-ресурс газети [сайт]. – Текст. дані, фот. – Івано-Франківськ, 2020. – 22 груд. – Режим доступу: https://galychyna.if.ua/analytic/bez-kupyr-ta-ideologichnih-shtampiv-stepan-horob-nam-bulo-printsipovo-vazhlyvo-povernuti-dlya-ninishnogo-chitacha-spravzhnogo-vasilya-stefanika/?fbclid=IwAR3KmzoEtytOkpy0YKM-x_BvcMX9TcLbZPruD-wJMmwBc7efkpm4aeTJS6U (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Біографія Василя Стефаника [Електрон. ресурс] // Музей Василя Стефаника [сайт]. – Текст. дані, фот. – Русів, 2020. – Режим доступу: <http://www.stefanyk-museum.com.ua/stefanyk/biografiia/lehendy-rodu/> (дата звернення 14.04.2021). – Заголовок з екрана.

Василь Стефаник [Електрон. ресурс] : [випуск програми «Машина Часу» на 5 каналі про В. Стефаника] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 20:01 хв.). – [Київ], 2015. – 30 лист. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=D2OdWGU0nd0> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Дорога. Василь Стефаник [Електрон. ресурс]. Ч. 1 : [док. серіал проєкту «Гра долі» від студії «ВІАТЕЛ» з ведучою Н. Сопіт] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 15:02 хв.). – Київ, 2018. – 24 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=40kFCy38-j8&t=16s> (дата звернення 26.04.2021). – Заголовок з екрана.

Дорога. Василь Стефаник [Електрон. ресурс]. Ч. 2 : [док. серіал проєкту «Гра долі» від студії «ВІАТЕЛ» з ведучою Н. Сопіт] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 13:50 хв.). – Київ, 2018. – 24 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=5wsuUw1k63c> (дата звернення 26.04.2021). – Заголовок з екрана.

Дорога. Василь Стефаник [Електрон. ресурс]. Ч. 3 : [док. серіал проєкту «Гра долі» від студії «ВІАТЕЛ» з ведучою Н. Сопіт] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 14:37 хв.). – Київ, 2018. – 24 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=VX-vvSbeB8Q> (дата звернення 26.04.2021). – Заголовок з екрана.

Дорога. Василь Стефаник [Електрон. ресурс]. Ч. 4 : [док. серіал проєкту «Гра долі» від студії «ВІАТЕЛ» з ведучою Н. Сопіт] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 15:07 хв.). – Київ, 2018. – 24 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=7uTIky6w8Jo> (дата звернення 26.04.2021). – Заголовок з екрана.

Дорога. Василь Стефаник [Електрон. ресурс]. Ч. 5 : [док. серіал проєкту «Гра долі» від студії «ВІАТЕЛ» з ведучою Н. Сопіт] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 15:03 хв.). – Київ, 2018. – 28 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LNNmGd2TTwI> (дата звернення 26.04.2021). – Заголовок з екрана.

Когут, Богдан. Василь Стефаник. Біографія. Цікаві Факти [Електрон. ресурс] / Б. Когут // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 5:41 хв.). – [Київ], 2020. – 22 лист. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=dSf7zPb3WJc> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Літературно-меморіальний музей Василя Стефаника запрошує на віртуальну виставку книг [прижиттєвих видань творів письменника] [Електрон. ресурс] // Фейсбук. Vasyl Stefanyk [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 01:07 хв.). – Русів, 2021. – 26 берез. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/vasyl.stefanykmuseum/videos/1886941978127947> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Процюк, Степан. Василь Стефаник: між романтикою і трагізмом [Електрон. ресурс] / С. Процюк // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 16:57 хв.). – [Івано-Франківськ], 2020. – 27 лют. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=N9IU0kcvbuA> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Рудяченко, Олександр. Василь Стефаник. Прийти ближче до смерти [Електрон. ресурс] / О. Рудяченко // Укрінформ [сайт]. – Текст. дані, фот. - Київ, 2020. – 17 груд. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2831103-vasil-stefanik-prijti-blizce-do-smerti.html> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Стефаник Василь Семенович [Електрон. ресурс] // Вікіпедія [сайт]. – Текст. дані, фот. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B5%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C_%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення 14.04.2021). – Заголовок з екрана.

Стефаник говорить різними мовами світу [Електрон. ресурс] : [в Івано-Франківську презентували зібрання творів В. Стефаника] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 03:29 хв.). – Івано-Франківськ, 2020. – 17 груд. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=OreXbYDqr1U> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Троскот, Ірина. «На вуглі» Стефаникової хати [Електрон. ресурс] / І. Троскот // Літакцент [сайт]. – Текст. дані, фот. – Київ, 2011. – 12 квіт. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/04/12/na-vuhli-stefanykovoji-haty/> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Стасіневич, Є. Українська література в іменах: Василь Стефаник [Електрон. ресурс] / Є. Стасіневич // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 11:36 хв.). – [Київ], 2018. – 10 черв. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=vRkiPEku83M> (дата звернення 23.04.2021). – Заголовок з екрана.

Фаріон, Ірина. [Про Василя Стефаника у програмі «Велич особистости»] [Електрон. ресурс] : [бесіда з І. Фаріон] / [бесіду вела Н. Андрощук] // YouTube [сайт]. – Електрон. відеодані (1 файл: 35:33 хв.). – [Київ], 2018. – 19 листоп. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=GDY9vjijx9s> (дата звернення 14.04.2021).

Інформаційне видання

Василь Стефаник: «І все, що я писав, мені боліло...»

Біобібліографічне есе

Укладач **Корабльова** Наталія Володимирівна

Оформлення

Ю. В. Шалаєва

Редагування

В. Ф. Ганжєва

Відповідальний за випуск

Ю. С. Василенко

ПР.МЕТАЛУРГІВ, 29,
М.МАРІУПОЛЬ,
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

(066)990-79-43
(0629)34-80-01

ДОНЕЦЬКА
ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА
ДЛЯ ДІТЕЙ